



Gerard van Gemert
Verlamd

δ



1

‘Er is een pakje voor je, Jes. Ik heb het op je bed gelegd.’
Jespers moeder ging verder met aardappelen schillen. Dat deed ze meestal in de ochtend op dagen dat ze ’s middags moest werken.
‘Een pakje?’ Jesper pakte een glas uit de kast en vulde het met water. ‘Van wie? Ik heb niets besteld.’ Hij had dorst.
Er stond veel wind en het viel niet mee om daar met een zware krantentas tegenin te moeten fietsen.
Toch had hij zijn kranten weer netjes op tijd afgeleverd. Hij had er geen hekel aan, ook al moest hij er iedere dag vroeg voor op.
‘Er stond geen afzender op. Een witte enveloppe.’
Jesper dronk het glas half leeg. ‘Wat eten we vanavond, moeder?’
Hij tilde het deksel van een pan op die op het aanrecht stond.
‘Leeg?’
Zijn moeder grinnikte. ‘Daar komt vanmiddag bloemkool in.’
‘Hm, lekker. Met een wit sausje?’ Jesper dronk zijn glas leeg en vulde het opnieuw bij.
Zijn moeder wapperde met een zakje waar de saus nu nog in poedervorm in zat. ‘En een schnitzel.’
‘Heerlijk.’ Jesper liep met zijn volle glas naar de woonkamer.
‘Even mijn zussie goedemorgen zeggen.’ Hij liep naar het meisje in de rolstoel dat het boek dat ze vasthad in haar schoot legde.
Jesper gaf haar een kus op haar voorhoofd. ‘Hé Wen.’
‘Zussie? Hallo, ik ben drie jaar ouder dan jij.’
Ze lachte en beantwoordde de begroeting.
Ze pakte haar boek weer op en las verder.
‘Heb je nog koekjes overgelaten of heb je ze weer allemaal opgegeten, dikzak?’ Jesper keek in de koektrommel die op de salontafel stond en pakte er twee koekjes uit.

Eén ervan stak hij meteen in zijn mond. Zijn moeder en Wendy hadden, aan de kopjes op tafel te zien, al koffie en thee gedronken.

‘Dikzak? Jij hebt meer vet op je lijf dan ik, toevallig.’

Wendy probeerde beledigd te kijken, maar dat lukte niet.

Ze had een zwak voor haar broer. Niet dat ze niet van Arvid hield, maar voor Jesper had ze een apart plekje. Dat kwam vooral omdat hij met haar omging alsof ze niet gehandicapt was.

Het maakte het voor haar makkelijker de dwarslaesie te accepteren.

Hoewel ze dat waarschijnlijk nooit helemaal zou kunnen.

‘Pff, dat meen je toch niet?’ Jesper liep naar Wendy toe en kneep in haar zij. ‘Hammetjes, Wen. Misschien moet je wat meer hardlopen.’ Hij knipoogde.

Wendy schoot in de lach. Met haar linkerhand gaf ze haar broer een plagerige klap tegen zijn achterhoofd. ‘Als ik zou kunnen hardlopen, was je kansloos, Jesper Brandsma. Dat weet je net zo goed als ik.’

‘Dat kun je nooit bewijzen.’ Jesper pakte het theeglas van Wendy van tafel. ‘Wil je nog?’

Wendy knikte. ‘Rooibos, alsjeblieft.’

Jesper liep naar de keuken en drukte daar de waterkoker aan.

‘Ligt Arvid nog in bed?’

Zijn moeder schudde haar hoofd. ‘Hij is al weg. David heeft hem opgehaald. Ze gingen voetballen bij de club.’

Ondertussen waste ze de bloemkool en sneed de bladeren weg.

‘Is papa gaan werken?’

Zijn moeder schudde haar hoofd weer. ‘Papa heeft nachtdienst.

Hij is naar het dorp. Ging koffiedrinken met een oud-collega.’

Jesper knikte. Dom van hem. Dat wist hij natuurlijk, want hij had zijn vader vanochtend voor hij wegging nog gesproken, vlak voordat hij Wendy ging ophalen in het revalidatiecentrum.

Speciaal daarvoor had hij zijn dienst omgezet.

Iedere vakantie kwam Wendy naar huis. Dat vond ze heerlijk.

En Jesper ook. Hij genoot van de momenten samen met Wendy.

Lekker kletsen over van alles en nog wat.

Wandelen door de duinen of naar West-Terschelling, waar haar grote maar ook stille liefde Steven werkte in café 't Zwaantje. Als die stoere kitesurfer toch eens wist hoe verliefd ze op hem was. Maar zelfs voor het ongeluk durfde ze hem niet mee uit te vragen, laat staan nu ze in een rolstoel zat. Haar zelfvertrouwen had een behoorlijke deuk opgelopen. 'Niemand wil iemand in een rolstoel,' had ze weleens tijdens een huilbui gezegd. 'Ik blijf mijn hele leven alleen.' Het waren van die momenten waarop Jesper niet wist wat hij moest zeggen of doen om haar te troosten.

Jesper liet een theezakje in het glas hangen en schonk het hete water eroverheen. 'Komt Benjamin nog deze vakantie?' 'Jazeker.' Zijn moeder keek naar de klok die boven de deur hing. 'Hij had de vroege boot van kwart over acht. Dus ik denk dat hij er zo wel zal zijn.'

'Leuk.'

Zijn moeder draaide haar hoofd in zijn richting omdat hij het niet al te enthousiast zei. 'Niet leuk?'

Benjamin was de jongere broer van zijn moeder.

Omdat hij als leraar op een school werkte, kon hij in de vakanties naar Terschelling komen. Tussen zijn vader en Benjamin hing altijd een gespannen sfeer, waar Jesper geen vat op kreeg.

'Jawel, hoor.' Om ervan af te zijn keek hij naar de kleur van de thee. Volgens hem was het intussen wel de goede kleur.

Hij haalde het zakje eruit en liet het in de pedaalemmer vallen.

'Moet er nou honing of suiker in?'

'Doe maar honing. Dat vindt ze lekkerder.' Zijn moeder keek hem met een lieve glimlach aan en aaide hem door zijn haren.

Jesper draaide de honing om de theelepels en toen er niets meer van afdroop, stak hij de lepel in het theeglas. Na te hebben geroerd pakte hij het glas op en bracht het naar Wendy.

Ze keek hem liefdevol aan toen hij haar het glas in haar handen gaf.

Daarna rende hij met twee treden tegelijk de trap op en vanaf de overloop op de eerste verdieping deed hij hetzelfde op de trap naar de zolder. Eenmaal op zijn kamer zag hij op zijn bed

de witte enveloppe liggen waar zijn moeder het over had gehad. ‘Wat kan dat nou zijn?’ mompelde hij tegen zichzelf.

Het was er zo eentje met luchtkussentjes vanbinnen, wat zou kunnen betekenen dat er iets breekbaars in zat. Voor hij de enveloppe opende, schudde hij hem een keer heen en weer. Hij hoorde wel iets, maar het klonk te vaag om een idee te krijgen van de inhoud, dus scheurde Jesper de enveloppe open en stak zijn hand erin.

‘Wat is dat nou?’ Jesper hield een plat plastic doosje voor zich. Hij herkende wat het was: een cassettebandje. Op het stickertje op de cassette stond in blokletters **ALLEEN VOOR JOU**. Zou het van Mirjam zijn? Er verscheen een glimlach om Jespers lippen. Dat zou wel heel origineel zijn.

Jesper had een oogje op Mirjam. Maar hij had nog niet het lef gehad meer toenadering te zoeken dan een klasgenoot normaal deed. Hoewel hij wel aan haar merkte dat ze zijn aandacht voor haar op prijs stelde. Maar Jesper wist nooit hoe hij haar kon laten weten wat hij voor haar voelde. Wat als ze hem toch niet leuk zou vinden en zou uitlachen? Dan zou hij nooit meer met haar om kunnen gaan zoals hij nu deed.

En o, wat zou hij dat missen.

Zouden we nog iets hebben waar ik dit op kan afspelen?

Jesper kon zich niet zo snel herinneren dat hij zo’n cassettespeler ooit in huis had gezien. Wel bij opa. Die had stapels van dit soort bandjes en hij had nog een oud apparaat.

Opa had ook een platenspeler waar hij zwarte platen op afspeelde. Uit de speakers kwam dan voor zijn gevoel meer gekraak dan muziek. Maar opa vond dat mooi.

Jesper rende de trappen af. ‘Mam, hebben we nog ergens een toestel waarmee ik dit kan afspelen?’

Hij zwaaide met het cassettebandje.

Zijn moeder glimlachte. ‘Een cassettebandje? Hoe kom je daar nou aan?’

‘Dat zat in de enveloppe die op mijn bed lag.’

‘Heeft opa die opgestuurd?’ Zijn moeder hield haar hand op om het bandje beter te bekijken.

Jesper gaf het haar. ‘Er stond geen afzender op de enveloppe. Alleen dit bandje zat erin.’

Zijn moeder draaide het bandje een paar keer om. ‘Het ziet er niet uit als eentje van opa. Die schrijft er altijd op welke artiest erop staat.’

‘Hier staat wat anders op,’ mompelde Jesper. Hij dacht aan de tekst die op het stickertje stond en dat zijn moeder daar misschien dezelfde gedachte bij had als hij. Dat het van een meisje kwam. Hij wist eigenlijk niet in hoeverre zijn moeder op de hoogte was van het feit dat hij Mirjam wel zag zitten. Hij had er nooit met haar over gesproken.

Met niemand, zelfs niet met Wendy.

‘Alleen voor jou?’ Zijn moeder keek Jesper met opgetrokken wenkbrauwen aan. ‘O?’

‘Geef nou maar hier.’ Jesper griste het bandje uit zijn moeders handen. Iets te agressief misschien, maar zijn moeder begreep het zo te zien wel. ‘Hebben we nou nog zo’n ding of moet ik naar opa om het af te spelen?’

Zijn moeder sloeg in haar handen. ‘Als we er een hebben, is het lang niet gebruikt in ieder geval. Het stof ligt er vast op.’

Ze dacht na. ‘We hebben ooit een cassettespeler gekregen.

De oude van opa toen hij degene kreeg die hij nu heeft.

Maar waar staat die?’

‘In de kast op jullie kamer?’ Jesper wist dat daar spullen lagen waar Wendy, Arvid en hij niet aan mochten komen.

Sterker nog, ze mochten helemaal niet in die kast kijken.

‘Nee, dat denk ik niet. Als we hem niet weggegooid hebben, dan ligt hij achter de schotten op de logeerkamer op zolder.’

‘Achter de schotten?’ Jesper zuchtte. ‘Weet je wat een troep daar ligt en hoe moeilijk het daar zoeken is?’

‘Dan neem je mijn zaklamp mee.’ Wendy was vanuit de woonkamer naar de keuken gekomen. ‘Die ligt in mijn kamer naast mijn bed.’ Wendy draaide al om. ‘Wel terugleggen, anders kan ik vannacht niet lezen.’

Jesper knikte. Wendy gebruikte de zaklamp om ’s avonds te lezen. Of ’s nachts, als ze niet kon slapen van de pijn. ‘Ligt het aan

de rechter- of de linkerkant, mam?’

‘Geen flauw idee, Jes.’ Zijn moeder was alweer met wat anders bezig.

Jesper haalde de zaklamp en rende de trap weer op.

Het cassettebandje legde hij eerst op zijn bureau in zijn kamer voor hij naar de logeerkamer ging. Dat wordt stofhappen, dacht hij onderweg.

Achter de schotten op zolder, onder een dikke laag stof, lagen spullen die er al jaren lagen. Volgens mij staat mijn skelter daar ook, dacht hij. Hij ging op zijn knieën zitten en schoof het luik, dat voor de schotten zat, weg. Hij rook een muffe lucht. Het stof veroorzaakte meteen een kriebel in zijn neus.

Met de zaklamp in zijn ene hand en steunend op de andere kroop hij in de donkere ruimte. Hij liet het licht aan de ene kant door de ruimte schijnen en daarna aan de andere kant. Links lagen allemaal mappen die vol zaten met papier en aan de andere kant stond een poppenwagen waar Wendy ooit mee door de straat gewandeld had. Een cassettespeler was niet te zien en zou, als hij er was, ver achter de rommel liggen.

Jesper werd er moedeloos van en even had hij de neiging om het hierbij te laten, maar zijn nieuwsgierigheid won het.

Een voor een pakte hij de mappen en legde ze op een stapel in de logeerkamer. Hij bekeek de etiketten op de ruggen.

Er stonden nummers op met data eronder. Jesper begreep dat het oude dossiers van zijn vader waren uit de tijd dat hij nog rechercheur bij de politie was.

Hij bladerde vluchtig door een van de mappen. Het waren niet echt dossiers, maar meer een verzameling van krantenknipsels en samenvattingen die zijn vader zelf geschreven had.

Allemaal over zijn werk.

‘Nou, even doorzetten,’ zei Jesper tegen zichzelf. ‘En verder zoeken.’ Hij dook weer met de zaklamp achter de schotten en kroop in de ruimte die ontstaan was door de weggehaalde mappen. Toen hij niet meer verder kon, liet hij de lichtbundel van de zaklamp over de spullen schijnen. Hij zag een vogelkooitje en zijn skelter en daarachter, op grote kartonnen dozen die op

de grond stonden, lag iets wat zou kunnen zijn wat hij zocht. Met veel moeite, mede doordat hij de zaklamp moest blijven vasthouden, klom hij over de kooi en de skelster heen en reikte naar het apparaat.

Schuivend over de grond met twee handen vol, bewoog Jesper terug naar de opening. Hij kroop er weer doorheen.

Voor hij het apparaat goed bekeek, ging hij staan, kuchte en proestte het stof uit zijn mond en neus en klopte op zijn kleding. Daarna zag hij dat het grijze apparaatje inderdaad een cassettespeler was. Het snoer zat met tape aan de onderkant vast geplakt.

Jesper legde de mappen terug, schoof het luik weer voor de opening en liep met het apparaat naar zijn kamer.

Daar veegde hij met de onderkant van zijn T-shirt het snoer schoon voor hij het ene eind in het apparaat stopte en het andere in het stopcontact. Hij pakte het bandje van zijn bureau, stopte het in het apparaat en zocht naar de juiste knop om in te drukken. Bij de eerste poging sprong het klepje weer open. Hij drukte op de knop ernaast.

De tape van het bandje begon te draaien.

Jesper voelde een vreemde spanning vanbinnen. Zou hij nu de stem van Mirjam horen? Er klonk gekraak en na een paar tellen begon een stem te praten.

Maar het was niet de stem van Mirjam.



2

Jesper spoelde het bandje terug. Hij had het bericht van begin tot eind beluisterd en was, tijdens het afspelen, op zijn bureaustoel gaan zitten. Maar hij was zo verrast door wat er gezegd werd, dat hij al snel vooral verbaasd was en de informatie niet meer opnam.

Voor hij de afspelknop weer indrukte, deed hij de deur van zijn slaapkamer dicht. Hij ging weer zitten. Hij wreef even in zijn ogen en probeerde te verwerken wat hij zojuist wel had opgeslagen. Hoofdschuddend uit ongeloof drukte hij opnieuw op de afspelknop en ging achteroverzitten met zijn handen achter zijn hoofd.

De stem was vervormd, waardoor niet alles even duidelijk werd uitgesproken en Jesper ingespannen moest luisteren.

Om de tekst beter in zich op te kunnen nemen deed hij zijn ogen dicht. Hij luisterde naar het gekraak en wist dat de trage, zware stem ieder moment kon klinken.

‘Zo, Jesper, op jou rust vanaf vandaag een belangrijke taak. Een taak van levensbelang. Het gaat niet om jouw leven. Het gaat om dat van je zus of je broer. Maar dat het om een van de twee gaat, is zeker. En alleen jij kunt voorkomen dat hun iets overkomt. Nu wil je waarschijnlijk weten hoe je dat kunt doen. Blijf luisteren, zou ik zeggen.’

Jesper duwde de stopknop in, haalde diep adem en liet de woorden binnenkomen. Wat was dit? Werden Arvid en Wendy nou met de dood bedreigd? Maar door wie dan? En waarom? Wie hadden ze iets aangedaan? Niemand toch? Hij liet het bandje

verder lopen.

Door de vervorming van de stem kon hij met geen mogelijkheid herkennen wie hier sprak. Het zou een man kunnen zijn, maar ook een vrouw en zelfs een kind. Wacht eens, zou het een grap van een van zijn vrienden zijn? Van Morris misschien. Die was vaak wel in voor een geintje, maar zou hij ook in staat zijn om iets als dit te doen? Een bericht sturen met zo'n dreigement?

Dit was toch geen humor? Hij kende Morris goed genoeg om te weten dat dit ook niet zijn soort humor was.

Jesper drukte weer op het knopje.

‘Nu kun je natuurlijk met dit bandje naar je vader rennen en hem ernaar laten luisteren. Maar dat raad ik je af.

Want dit is een strijd tussen jou en mij.

Het wordt één tegen één. Jij en ik. Afgesproken?’

Jesper stopte weer even. Hij wilde het stukje voor stukje horen, er dan over nadenken en proberen te begrijpen wat er gezegd werd en waarom. Was dit een spelletje? De Stem gaf de indruk dat hij een bekende was. Hij praatte alsof hij Jesper heel goed kende. Maar Jesper had met niemand ruzie, had niemand beledigd en niet onaardig tegen iemand gedaan. En als hij dat wel had gedaan zonder dat hij het doorhad, dan kon het zeker niet zo erg zijn dat de ander hem met de dood zou bedreigen. En hij kon zich niet voorstellen dat Wendy of Arvid wel op zo'n manier vijanden hadden gemaakt dat ze daardoor met de dood bedreigd zouden worden.

Het kon natuurlijk nog steeds een grap zijn. Dat hij morgen door iemand enorm uitgelachen zou worden omdat hij erin getrapt was. Nou, dan zou hij diegene eens even vertellen wat hij hiervan vond.

Maar diep vanbinnen voelde Jesper, met ieder woord dat uit de cassettespeler kwam, de kans op een grap kleiner worden.

‘En als je die afspraak niet nakomt, geef ik je ook geen kans om alles te voorkomen. Want ja, laten we eerlijk zijn, beste Jesper, ik moet het werk van vorig jaar natuurlijk afmaken, maar ik zal het spel eerlijk spelen.’